

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ
& ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ & ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

Αθήνα, 10 Αυγούστου 2011

ΔΙΑΔΠ/Φ.Β.1/15884

Ταχ. Δ/υση: Βασ. Σοφίας 15
Ταχ. Κώδικας: 106 74 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες: Ελ. Κοντομινά
Τηλέφωνο: 2131313 126
2131313 163
FAX: 210 3389139
e-mail: e.kontomina@ypes.gov.gr

ΠΡΟΣ:
Αποδέκτες
Πίνακα Διανομής

ΘΕΜΑ: Καθορισμός ωρών εβδομαδιαίας εργασίας, προσέλευσης και αποχώρησης των υπαλλήλων του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και των λοιπών Ν.Π.Δ.Δ. και ωρών εισόδου του κοινού στις δημόσιες υπηρεσίες.

I. ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΝΕΟΥ ΩΡΑΡΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σας ενημερώνουμε ότι με το άρθρο 41 του ν. 3979/2011 (Α' 138) «Για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και λοιπές διατάξεις» αντικαταστάθηκε η παράγραφος 5 του άρθρου 1 του ν.1157/1981 (Α' 126) και ο χρόνος εβδομαδιαίας εργασίας αυξήθηκε από τις τριάντα επτά και μισή (37 και ½) ώρες στις (40) σαράντα.

1. Πεδίο εφαρμογής του νέου ωραρίου

α) Ο νέος αυτός εβδομαδιαίος χρόνος εργασίας αφορά τους μόνιμους υπαλλήλους και το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των υπηρεσιών του Δημοσίου, (δηλ. των Υπουργείων, των Γενικών και Ειδικών Γραμματειών, των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Ανεξάρτητων Αρχών κ.λπ.), των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού (δηλ. Δήμων και Περιφερειών) και των λοιπών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, καθώς και τις κατηγορίες προσωπικού υπηρεσιών και φορέων του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα που ακολουθούν το ωράριο αυτών.

β) Επίσης, αφορά τους μόνιμους υπαλλήλους και το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των ανωτέρω υπηρεσιών και φορέων οι οποίοι απασχολούνται σε υπηρεσίες και φορείς που λειτουργούν σε 24ωρη βάση ή με τη μορφή εργοστασίου ή εργοταξίου ή συνεργείου ή που επιτελούν εργασίες υπαίθρου.

γ) Η ανωτέρω ρύθμιση επεκτείνεται και στους μόνιμους υπαλλήλους και το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των κλάδων ή ειδικοτήτων ΠΕ Πληροφορικής, ΤΕ Πληροφορικής, ΔΕ Πληροφορικής ή Προσωπικού Η/Υ με ειδικότητα προγραμματιστών Η/Υ και Αυτοματισμού Η/Υ, των χειριστών Η/Υ και των χειριστών των μηχανών προετοιμασίας στοιχείων Η/Υ (διατρητικών-επαληθευτικών μηχανών ή μαγνητικών μέσων εισόδου στοιχείων), που υπηρετούν στις υπηρεσίες και φορείς της παρ. (α), ανεξάρτητα από το αν απασχολούνται σε Μηχανογραφικά Κέντρα ή Υπηρεσίες πληροφορικής ή σε υπηρεσίες που διαθέτουν συστήματα Η/Υ ή εξοπλισμό προετοιμασίας στοιχείων Η/Υ.

δ) Τέλος, ισχύει και για το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό που υπηρετεί στους παιδικούς και βρεφικούς σταθμούς των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού των κλάδων ή ειδικοτήτων Νηπιαγωγών, Βρεφονηπιοκόμων και των συναφών κλάδων Κοινωνικών Λειτουργιών, βοηθών Βρεφοκόμων-Παιδοκόμων και Αδελφών Νοσοκόμων, εφόσον ασκούν καθήκοντα των κλάδων ή των ειδικοτήτων Νηπιαγωγών ή Βρεφονηπιοκόμων.

Επισημαίνεται ότι η κατά τα ανωτέρω αύξηση των εβδομαδιαίων ωρών εργασίας δεν αποτελεί υπερωριακή ή άλλης μορφής πρόσθετη εργασία και δεν συνεπάγεται την αύξηση με οποιονδήποτε τρόπο των αποδοχών ή απολαβών ή των ειδικών επιδομάτων με οποιαδήποτε ονομασία.

Με τη ρύθμιση του άρθρου 41 του ν. 3979/2011 καταργούνται η παρ. 4 του άρθρου 36 του Ν. 3584/2007 (Α' 143), η παρ. 1 του άρθρου μόνου του Π.Δ. 588/1988 (Α' 284), η παρ. 5 του άρθρου 1 της με αριθμό ΔΙΑΔΠ/Γ2γ/οικ./1692/27.6.2006 (Β' 769) υπουργικής απόφασης και η παρ. 5 του άρθρου 16 του Ν. 1400/1983 (Α' 156).

2. Σκοπός της νέας ρύθμισης

- Η ανάγκη εξίσωσης των ωρών εργασίας των εργαζομένων στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, υπό τις παρούσες δημοσιονομικές και κοινωνικές συνθήκες.
- Η αύξηση της παραγωγικότητας των υπηρεσιών του δημοσίου και ειδικότερα αυτών που έρχονται σε άμεση και καθημερινή επαφή με το κοινό (πολίτες-επιχειρήσεις), που αποτελεί γενικευμένο αίτημα της κοινωνίας απέναντι στη δημόσια διοίκηση.
- Η κάλυψη υφιστάμενων υπηρεσιακών αναγκών και ως εκ τούτου ο περιορισμός της ανάγκης πρόσληψης επιπλέον προσωπικού.

3. Καθορισμός ωρών εργασίας, προσέλευσης και αποχώρησης των υπαλλήλων του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και των λοιπών Ν.Π.Δ.Δ.

Κατ' εξουσιοδότηση των παρ. 6 και 8 του άρθρου 1 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου του Προέδρου της Δημοκρατίας "περί καθιερώσεως πενθημέρου εβδομάδος εργασίας των δημοσίων εν γένει υπηρεσιών και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων" που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 1157/1981 και της παρ. 5 του άρθρου 8 του Ν.2880/2001 (Α'9), εκδόθηκε η αριθμ. ΔΙΑΔΠ/ΦΒ1/14757/25-7-2011 (Β' 1659) απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, σύμφωνα με την οποία καθορίζεται σε νέα βάση το ωράριο λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών, των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και των λοιπών ν.π.δ.δ. στο σύνολο της επικράτειας και κατ' επιλογή των υπαλλήλων ως εξής:

- (α) Ώρα **προσέλευσης** στις **07.00** και ώρα **αποχώρησης** στις **15.00**
- (β) Ώρα **προσέλευσης** στις **07.30** και ώρα **αποχώρησης** στις **15.30**
- (γ) Ώρα **προσέλευσης** στις **08.00** και ώρα **αποχώρησης** στις **16.00**
- (δ) Ώρα **προσέλευσης** στις **08.30** και ώρα **αποχώρησης** στις **16.30**
- (ε) Ώρα **προσέλευσης** στις **09.00** και ώρα **αποχώρησης** στις **17.00**

Με την απόφαση αυτή τροποποιούνται: α) η απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης με αριθμ. ΔΙΑΔΠ/Γ2γ/οικ./1692/27-06-2006 (Β' 769) «Καθιέρωση ωρών προσέλευσης και αποχώρησης των υπαλλήλων των δημοσίων υπηρεσιών και των Ν.Π.Δ.Δ.» β) η απόφαση του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ΔΙΑΔΠ/Γ2γ/22055/27.8.2007 (Β' 1769) «Καθορισμός του ωραρίου λειτουργίας των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ)».

4. Επιλογή ωραρίου από το προσωπικό

Η επιλογή του ωραρίου εργασίας γίνεται ως εξής:

Εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου του Ιουνίου, όλοι οι υπάλληλοι δηλώνουν, στη Διεύθυνση Διοικητικού της υπηρεσίας όπου εργάζονται, το ωράριο που επιθυμούν να ακολουθήσουν. Η δήλωσή τους αυτή είναι δεσμευτική και ανέκκλητη και ισχύει μέχρι 30 Ιουνίου του επόμενου έτους. Σε περίπτωση που ο υπάλληλος δεν επιθυμεί αλλαγή του ωραρίου, δεν χρειάζεται να υποβάλει εκ νέου αίτηση. Κατά την **πρώτη εφαρμογή** του ανωτέρω ωραρίου, η δήλωση θα υποβληθεί έως και την 8^η Αυγούστου 2011.

II. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΣ ΚΑΙ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ

α) Με την νέα απόφαση προβλέπεται ότι για τις υπηρεσίες που εφαρμόζουν πενθήμερη εβδομαδιαία εργασία οι ώρες εργασίας κάθε ημέρα ανέρχονται σε οκτώ **(8)** και, συνολικά, σε σαράντα **(40)** την εβδομάδα.

β) Για τις υπηρεσίες και το προσωπικό που **εξαιρούνται** από την εφαρμογή της πενθήμερης εβδομαδιαίας εργασίας, οι ώρες εργασίας κάθε ημέρα ορίζονται σε έξι ώρες και σαράντα λεπτά (**6.40'**) και συνολικά σε (40) σαράντα την εβδομάδα.

γ) Στο Εθνικό Τυπογραφείο όλο το προσωπικό της πρωινής φυλακής εργασίας (δηλ. βάρδιας) ακολουθεί το ωράριο από 07.00 έως 14.30. Το προσωπικό της απογευματινής φυλακής εργασίας του μικτού κλιμακίου σύνθεσης του Τμήματος Στοιχειοθεσίας και το προσωπικό όλων των κλιμακίων του Τμήματος Πιεστηρίων ακολουθεί το ωράριο από 14.30 έως 22.00.

δ) Τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) των Δήμων στα οποία υπηρετούν τρεις (3) και περισσότεροι μόνιμοι υπάλληλοι του κλάδου Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών ή προσωπικό άλλου κλάδου ή ειδικότητας του Δήμου, ή με συμβάσεις τις οποίες εγκρίνει το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, λειτουργούν για την εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων από Δευτέρα έως και Παρασκευή από 07.30 έως 20.00 και το Σάββατο από 08.00 έως 14.00.

Η κατανομή των εργαζομένων κατά τη διάρκεια του ημερήσιου ωραρίου εργασίας του προηγούμενου εδαφίου γίνεται ως εξής:

Οι δύο εργάζονται σε πρωινή βάρδια από 07.30 έως 14.00.

Ο ένας, εκ περιτροπής, εργάζεται σε απογευματινή βάρδια από 13.30 έως 20.00.

Το Σάββατο εργάζεται ο ένας, εκ περιτροπής, από 08.00 έως 14.00.

Ανάλογη κατανομή, εκ περιτροπής, ακολουθείται και στις περιπτώσεις που ο αριθμός εργαζομένων είναι μεγαλύτερος των τριών.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι εργαζόμενοι της περίπτωσης αυτής, συμπληρώνουν συνολικά έξι και μισή (6 και 30') ώρες εργασίας ημερησίως, πλην του Σαββάτου που οι ώρες εργασίας είναι έξι (6).

Για τα ΚΕΠ των οποίων ο αριθμός των υπηρετούντων υπαλλήλων είναι κάτω των τριών ισχύει το ωράριο 07.30-15.30, χωρίς δυνατότητα επιλογής.

ε) Το προσωπικό των υπηρεσιών διαχείρισης και εφαρμογής του ΚΠΣ ακολουθεί το ωράριο όπως αυτό έχει καθοριστεί με την υπ' αριθμ. ΔΙΑΔΠ/Γ2γ/21245/26.9.2006 (Α' 1491) Υ.Α., με την προσθήκη μισής ώρας είτε στην έναρξη, είτε στη λήξη του ωραρίου.

στ) Οι αποφάσεις, οι οποίες έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του Ν. 1157/1981 (Α' 126) καθώς και κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 3 της υπ' αριθμ. ΔΙΑΔΠ/Γ2γ/οικ./1692/27-06-2006 (Β' 769) Υ.Α., ισχύουν

με την προσθήκη μισής ώρας είτε στην έναρξη, είτε στη λήξη του ωραρίου, μέχρι την έκδοση νέων αποφάσεων κατ' εφαρμογή του άρθρου 41 του Ν. 3979/2011 (Α' 138) που ορίζει τις εβδομαδιαίες ώρες εργασίας σε σαράντα. Η έκδοση των νέων αποφάσεων πρέπει να γίνει το ταχύτερο δυνατόν.

ζ) Οι υπηρεσίες στις οποίες, λόγω ιδιαιτερότητας των συνθηκών λειτουργίας τους ή του είδους και της μορφής εργασίας τους, εφαρμόζεται ωράριο εργασίας σε φυλακές εργασίας (δηλ. βάρδιες), αυτό εξακολουθεί να ισχύει.

η) Ειδικά ωράρια εργασίας που καθορίζονται από ειδικές διατάξεις και προβλέπουν ημερήσιο ή εβδομαδιαίο χρόνο εργασίας για ορισμένες κατηγορίες προσωπικού κατά παρέκκλιση, εξακολουθούν να ισχύουν.

ΙΙΙ. ΩΡΕΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

Με την παρ. 6 του άρθρου 1 της ανωτέρω απόφασης καθορίζονται, επίσης, σε νέα βάση, οι ώρες εισόδου του κοινού στις δημόσιες υπηρεσίες, στους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και στα λοιπά ΝΠΔΔ. Βασικό κριτήριο για τον καθορισμό του χρόνου υποδοχής του κοινού αποτέλεσε η καλύτερη εξυπηρέτηση και διευκόλυνση των πολιτών κατά τις συναλλαγές τους με τις δημόσιες υπηρεσίες. Ειδικότερα:

Η είσοδος του κοινού στις δημόσιες υπηρεσίες, τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και τα λοιπά ΝΠΔΔ για τις οποίες δεν ίσχυε περιορισμένο ωράριο εισόδου του κοινού (12.00-14.30) θα γίνεται κάθε εργάσιμη ημέρα από **09.00-15.00**.

Ειδικά για τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) και τις δημόσιες διαχειρίσεις, το πέρας εισόδου του κοινού ορίζεται στις **14.30**, χωρίς να θίγεται η καθορισμένη ώρα έναρξης εισόδου του κοινού, που ισχύει σήμερα.

Η είσοδος του κοινού στα γραφεία πρωτοκόλλου και στα Γραφεία Υποδοχής Πολιτών επιτρέπεται από **07.30-15.30**. Η ρύθμιση αυτή δεν ισχύει για τα Γραφεία των Υπουργών, Υφυπουργών, Προέδρων Διοικητικών Συμβουλίων, Διοικητών και Υποδιοικητών Ν.Π.Δ.Δ.. Επίσης δεν ισχύουν οι ανωτέρω ώρες εισόδου του κοινού για την Κεντρική Υπηρεσία των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών, για τα οποία ισχύουν οι ειδικά καθοριζόμενες από αυτά ημέρες και ώρες υποδοχής του κοινού.

ΙV. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούνται να μεριμνήσουν:

α) Οι **Διευθύνσεις Διοικητικού/Προσωπικού** των **Υπουργείων** για την ενημέρωση όλων των Υπηρεσιών και ΝΠΔΔ που εποπτεύουν για το νέο ωράριο λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών και τις ώρες υποδοχής του κοινού.

β) Οι **Διευθύνσεις Διοικητικού/Προσωπικού** των **Υπουργείων**, των **Ν.Π.Δ.Δ.** και των **ανεξάρτητων αρχών**:

- i. Για την επιλογή του ωραρίου από το προσωπικό, μέχρι και 8 Αυγούστου 2011 και για τη διαρκή παρακολούθηση της εφαρμογής του.
- ii. Για την πληροφόρηση των πολιτών για το ωράριο εισόδου του κοινού, όπως πλέον διαμορφώνεται με την απόφαση (ανακοινώσεις, έντυπα, κλπ.).

γ) Οι **Διευθύνσεις Διοίκησης** των **Αποκεντρωμένων Διοικήσεων** να μεριμνήσουν για την έκδοση των προβλεπόμενων αποφάσεων των Γενικών Γραμματέων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, για τον καθορισμό της ώρας έναρξης εργασίας των υπηρεσιών τους, των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού της χωρικής τους αρμοδιότητας και των λοιπών ΝΠΔΔ (πλην των σχολικών μονάδων της δημόσιας εκπαίδευσης).

Η παρούσα αναρτάται και στην ιστοσελίδα της υπηρεσίας μας www.ydmed.gov.gr στη διαδρομή: Δημόσια Διοίκηση/Προσωπικό/Θέματα συνθηκών εργασίας/Εγκύκλιος-Νέο ωράριο.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ**I. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ:****1. Όλα τα Υπουργεία**

- Διευθύνσεις Διοικητικού – Προσωπικού

2. Όλες τις Γενικές και Ειδικές Γραμματείες Υπουργείων και Αυτοτελείς Γενικές Γραμματείες

- Διευθύνσεις Διοικητικού – Προσωπικού

3. Όλες τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις

- Διευθύνσεις Διοίκησης

4. Όλες τις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές**6. Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.****7. ΑΔΕΔΥ****II. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:****Γραφεία:**

1. Πρωθυπουργού
2. Υπουργών, Υπουργού Επικρατείας και Υφυπουργών
3. Γενικών και Ειδικών Γραμματέων Υπουργείων
4. Γενικών Γραμματέων Αποκεντρωμένης Διοίκησης
5. Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης

III. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:**Γραφεία:**

1. κ. Υπουργού
2. κ. Υφυπουργού
3. κ. Γενικής Γραμματέως
4. κ. Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων
5. κ. Προϊσταμένων Διευθύνσεων